

Notitie met aanvullende informatie over de hoofdgeldlijsten 1682-1830 en de daaruit samengestelde tabellen

Algemene toelichting

1. Waar in deze notitie 'lijst' staat, wordt de originele bron bedoeld en waar 'tabel' staat wordt de in de pdf gepresenteerde bronbewerking bedoeld.
2. Niet alle informatie uit de lijsten kon in de tabellen verwerkt worden, **kijk daarom bij belangrijke personen voor uw stamboom altijd ook in de desbetreffende lijst** voor meer gegevens.
3. De lijsten uit de 18de eeuw kenden geen categorie vrije zwarten, die stonden toen geregistreerd onder de vrije witten of onder de onvrijen.
4. De vrije zwarten werden in de lijsten aangeduid met een voornaam, vaak wel aangevuld met de naam van de oude eigenaar, de plantage of de divisie. Zoals Hendrik van Perica. Een vaste familienaam bestond vóór 1828 nog niet.
5. De inwonerslijsten uit 1770-1785 bevatten soms de namen van de onvrijen in het huishouden, onderverdeeld in volwassenen en kinderen.

Nadere bijzonderheden per tabel

In de tabel *Hoofdgeld 1682-1684, generale lijst* worden de aantallen voor man, vrouw, jongen en meisje apart weergegeven. Tevens is er onderscheid naar het aantal onvrije zwarte personen (zwart) en onvrije inheemse personen (rood). In de lijst is het aantal ponden suiker gelijk aan het totaal van hoofd- en akkergeld. In de tabel staat het aantal ponden suiker voor het hoofdgeld. De aantekening 'uit schip St. Jan' betreft het aantal gekochte slaven uit het WIC schip St. Jan.

In de tabel *Hoofdgeld 1693-1754, generale lijst* zijn de door N. Makdoembaks op <https://www.dutchslaverytaxsuriname.com> gepubliceerde gegevens over het hoofdgeld 1693-1733 in aangepaste vorm verwerkt. Onder 'vrije inwoner en/of plantage' zijn tot 1733 ook de door hem opgezochte plantagenamen opgenomen. Tevens zijn de meeste persoonsnamen tot 1733 door hem gestandaardiseerd. Voor het jaar 1752 is het geldbedrag in de lijst omgerekend naar ponden suiker in de tabel.

In de tabel *Hoofdgeld 1762, 1770-1785, inwoners* staat incidenteel een opgave van het aantal kinderen onder 3 jaar oud. In het jaar 1762 staan in de lijst de leeftijden van alle kinderen apart genoemd, overigens zonder voornaam, dit is niet opgenomen in de tabel. In het jaar 1775 staat bij de vrijgemaakten **de datum van hun vrijbrief** vermeld of dat een vrijbrief is afgegeven of in behandeling. Tevens staat er bij vrije zwarten en kleurlingen of ze **vrijgeboren** zijn. De aantekening *nieuw in de wijk* betekent dat door de herindeling van de wijken in september 1779 een persoon in een andere wijk is ingedeeld. Er kan dan voor dat jaar een opgave zijn gedaan in twee wijken. Voor het jaar 1784 ontbreken de opgaven 117 t/m 143 doordat de folio's niet zijn gescand. Over de jaren 1775-1781 komen personen voor die na controle alsnog een aanslag in ponden suiker kregen voor het hoofdgeld over voorgaande jaren. Bij de vrijgemaakten kan het een **hulpmiddel zijn voor het bepalen van hun manumissiejaar**.

In de tabel *Hoofdgeld 1797, generale lijst* wordt soms vermeld dat het om de eerste opgave gaat door het hoofd van het huishouden. Minus tien jaar geeft dit **het jaar van aankomst in Suriname**.

In de tabel *Hoofdgeld 1805-1818, grootboek* zijn de bedragen in de jaarkolommen het verschuldigde hoofdgeld in guldens en stuivers. Bijvoorbeeld 7,10 = f 7,50. De tabel is een weergave van de twee bestaande grootboeken, een voor de witte en een voor de zwarte vrije bevolking. Onder 'hoofdgeld betaald' staan de jaren waarover de belasting voldaan is.

In de tabel *Hoofdgeld 1817 extra ordinair, opgavenboek* is het id nummer gelijk aan het id nummer in het *grootboek 1805-1818*. In de lijst wordt het hoofd van het huishouden (hhh) niet meegeteld in het aantal vrije personen, in de tabel is dat wel het geval. Er is geen onderscheid meer naar leeftijd of geslacht bij de leden van het huishouden. Het betreft hier alleen een deel van de witte inwoners. Winst en inkomen over het jaar 1816 zijn weergegeven vanaf f 500,-. Het hoofdgeld is in de lijst niet opgenomen.

In de tabel *Hoofdgeld 1817 extra ordinair, grootboek* staan meer personen dan in het *opgavenboek* van 1817. Het extra hoofdgeld is f 6,- per persoon en het quota is 6 % van winst en inkomen uit het opgavenboek.

In de tabel *Hoofdgeld 1830, opgavenboek* wordt de vrije bevolking in vier etnische groepen verdeeld (christelijk wit, joods wit, kleurling en zwart), zonder onderscheid naar leeftijd of geslacht. De aanslag van het *hoofdgeld* kon volledig zijn *betaald* of gedeeltelijk, zodat er een *restant* om nog te betalen overbleef of het werd *afgeschreven* als oninbaar. Deze tabel kan gezien worden als een **aanvulling op het wijkregister van 1830**, waarin de aantallen onvrije personen ontbreken. Ook bevat de tabel personen die niet in het wijkregister staan, dat komt deels omdat er personen uit Nickerie in staan.

De betekenis van de afkortingen en vermeldingen in de tabellen

Alle tabellen zijn op eenzelfde manier in kolommen gestructureerd en samengesteld. Daarbij is gebruik gemaakt van de volgende afkortingen en vermeldingen:

id

Identificatienummer van het hoofd van het huishouden of plantage. De schrijfwijze van namen en de samenstelling van de namen konden in de tijd verschillen, omdat daarvoor geen vaste regels waren. In de tabel zijn de originele namen uit de lijst gehandhaafd, maar **per tabel zijn door de samensteller aan dezelfde personen en personen die bij dezelfde plantage horen hetzelfde identificatienummer toegekend**

datum en locatie

jaar = het jaar van de lijst

datum = de datum van de aangifte of opgaaf

wijk = het wijknummer

de plaats van de persoon in het huishouden

abc = gezinshoofd (a); partner, echtgenote of huishoudster, alsmede broer, zuster, vader, moeder (b); kinderen en overige leden van het huishouden (c)

vrije inwoner en/of plantage, met de originele naam uit de lijst

S = sexe: man (m) of vrouw (v)

K = kleur: wit (w), zwart (z) en kleurling (k)

H = herkomst of etniciteit: mulat (mt), mestice (me), carboeger (cr), castice (ce), inheems (in)

het aantal hoofden per huishouden

mv = mannen en vrouwen boven de 12 jaar

jme = jongens en meisjes van 3 t/m 12 jaar

vrij = vrijgeborenen en vrijgemaakten

onvrij = slaafgemaakten

hfdn = totaal aantal hoofden van het huishouden

hoofdgeld

het aantal ponden suiker of een geldbedrag

bronvermeldingen

NA = Nationaal Archief Nederland

NA 1.05.03 = Societeit van Suriname (SvS)

NA 1.05.10.02 = Hof van Politie (HvP)

NA 1.05.10.07 = Administratie van Financiën 1751-1828 (AvF10)

NA 1.05.11.07 = Administratie van Financiën 1828-1832 (AvF11)

NA 2.01.28.01 = West-Indisch Comité (WIC)

inv.nr. = inventarisnummer

scan = de digitale pagina op de website van het NA

folio = de pagina in het originele boek of nummer van de lijst

blad = de bladzijde van de lijst

opgave = het volgnummer in de lijst

aantekening

in de lijst gegeven toelichting.

Henk Muntjewerff

29 april 2025